

Præsentation af forslag til Finansloven 2017

Randi Vestergaard Evaldsen,
Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer

Fra Plan til Prioriteringer

Pressemøde den 10. august 2016

Oversigt

- **Status:** Den økonomiske situation
Præsentation af økonomiske nøgletal
Fremtidig økonomisk udvikling
- **Nye initiativer:** Præsentation af nye initiativer
- **Anlægsinvesteringer:** Bl.a. etablering af Kalaallit Airport (KA)
- **Fremgangsmåde:** Invitation til partierne og inddragelse

Baggrund

Udfordringerne er de samme som i 2016 – MEN!

Udgifts- og indtægtsudvikling:

Udgifter:

- Relativt flere ældre.....
- Få i Ungemålgruppen i beskæftigelse eller uddannelse
- Fortsat fald i ledighed i forhold til foregående år
- Stigende lovbundne udgifter.....og de vil fortsætte!

Indtægter:

- Aktuelt er vi inde i en højkonjunktur – BNP-udvikling i 2016 på ca. 5%
- Store anlægsaktiviteter uden om finanslov i 2016 (og 2017) – havn og fængsel
- Priser på hellefisk og rejer er (i øjeblikket) gode.....
- Råstofaktiviteter på relativt lavt blus
- Turist-sektoren i svag vækst, men venter på længere landingsbaner.....
- Statens bloktilskud udhules i værdi – men mindre end tidligere....

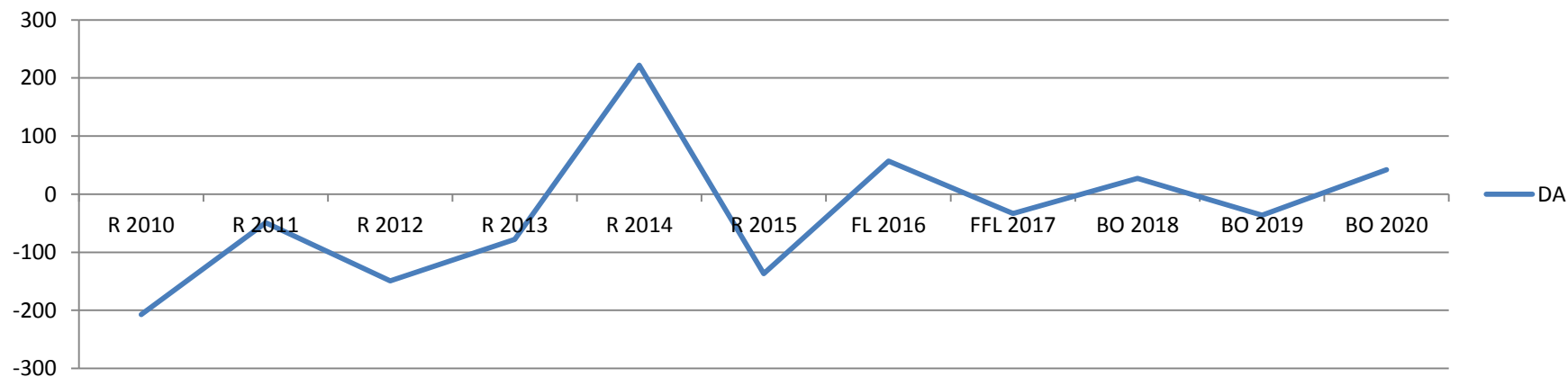
Baggrund

Økonomisk nøgletal (minus er plus)

		FFL2017	BO2018	BO2019	BO2020	I alt
	(mio. kr)					
DAU-resultat		35,1	15,1	-56,5	11,4	5,1
DA-resultat		-33	27,4	-36,2	41,7	-0,1
Driftstilskud		2.824	2.831	2.778	2.850	
Lovb. Udgifter		1.054	1.048	1.057	1.058	
Tilskud		2.152	2.173	2.153	2.156	

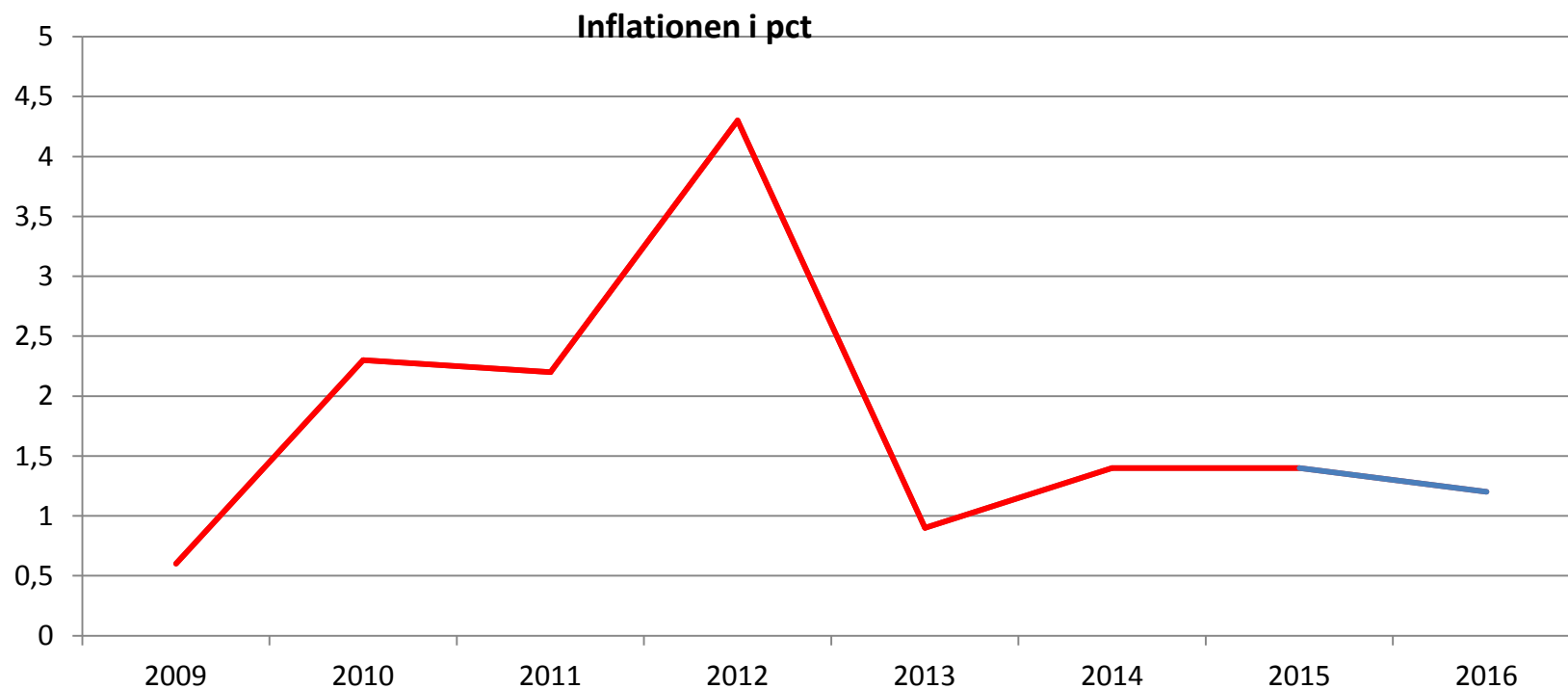
DA

Baggrund

Beskeden inflationstakt

Baggrund

Kan vi nu generelt øge de offentlige udgifter?

Det korte svar er: NEJ

TO gode grunde:

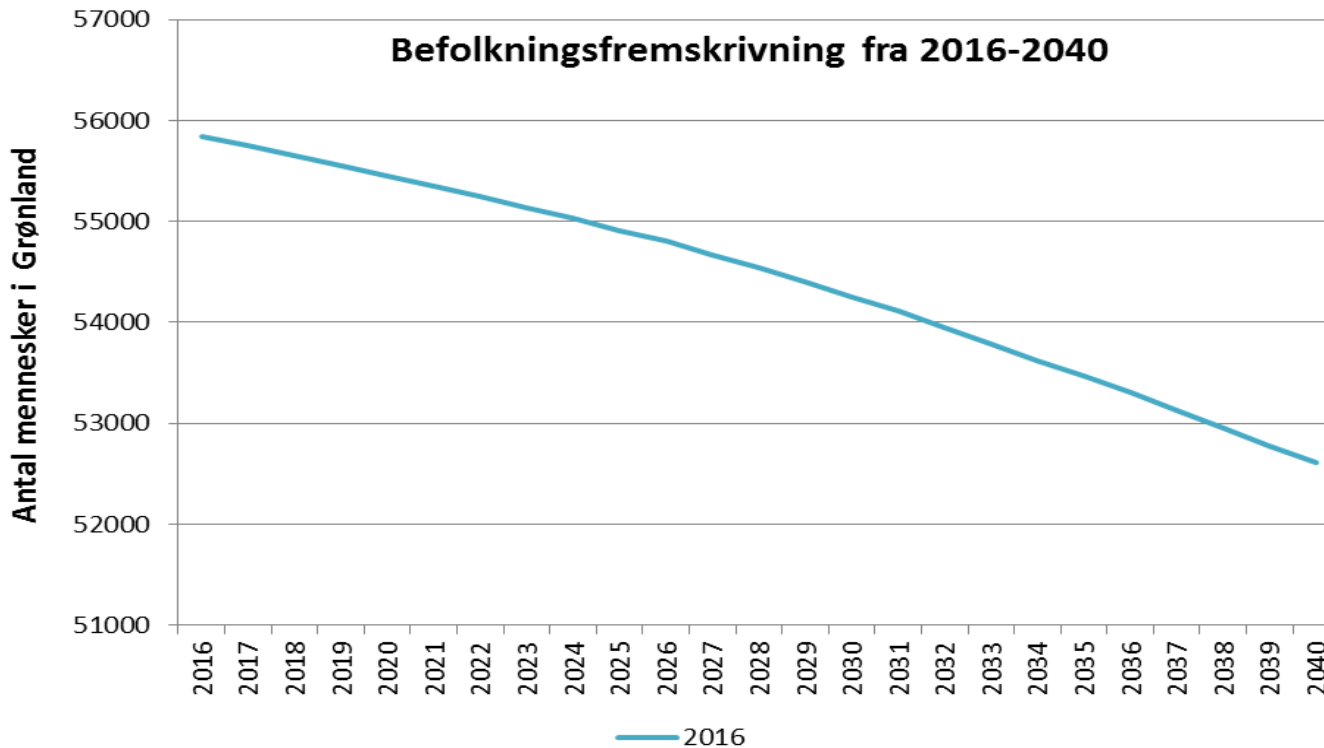
- 1) Opsvinget sker via fiskeriet (kendt for markante udsving i priser)
- 2) Vores strukturelle udfordringer er de samme:
 - Langsigtet gab mellem indtægter og udgifter på 830 millioner kroner
 - Gradvist flere ældre end personer i den arbejdsdygtige alder
 - Mange i arbejdsdygtig alder, herunder unge uden for beskæftigelse
 - Den offentlige sektor er relativt for stor ifht. den private sektor

De gode tider skal derfor bruges til investeringer, der bidrager til økonomisk holdbarhed.

Baggrund

Kan vi nu øge de offentlige udgifter?

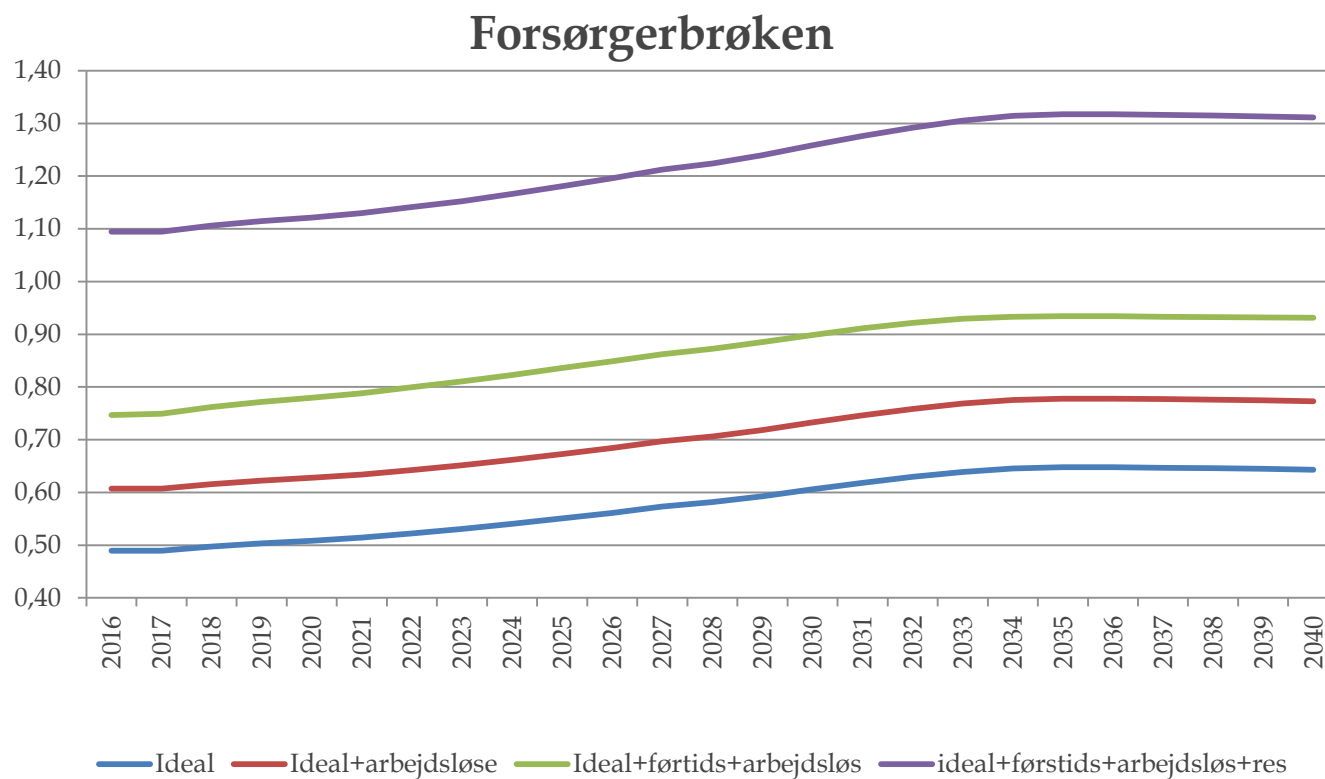

Baggrund

Kan vi nu øge de offentlige udgifter?

Hvis vi ikke gør noget...

Baggrund

Ungemålgruppen vokser

Tabel - Unge mellem 16 og 25 år ultimo året							
	Efterskole	Ungdoms-uddannelse	Videregående uddannelse	I beskæftigelse	UNGEMÅLgruppen	%	I alt
2010	289	2.076	456	3.349	2.988	32,6	9.158
2011	322	2.215	457	3.306	2.960	32,0	9.260
2012	327	2.162	499	3.115	3.096	33,7	9.199
2013	350	2.043	538	3.098	3.123	34,1	9.152
2014	342	1.919	536	2.998	3.126	35,0	8.921

Kilde: Grønlands Statistik 2016 - se tal i statistikbanken (<http://bank.stat.gl/UDDUMG3>).

Baggrund

Råstofaktiviteter

Markedsudviklingen:

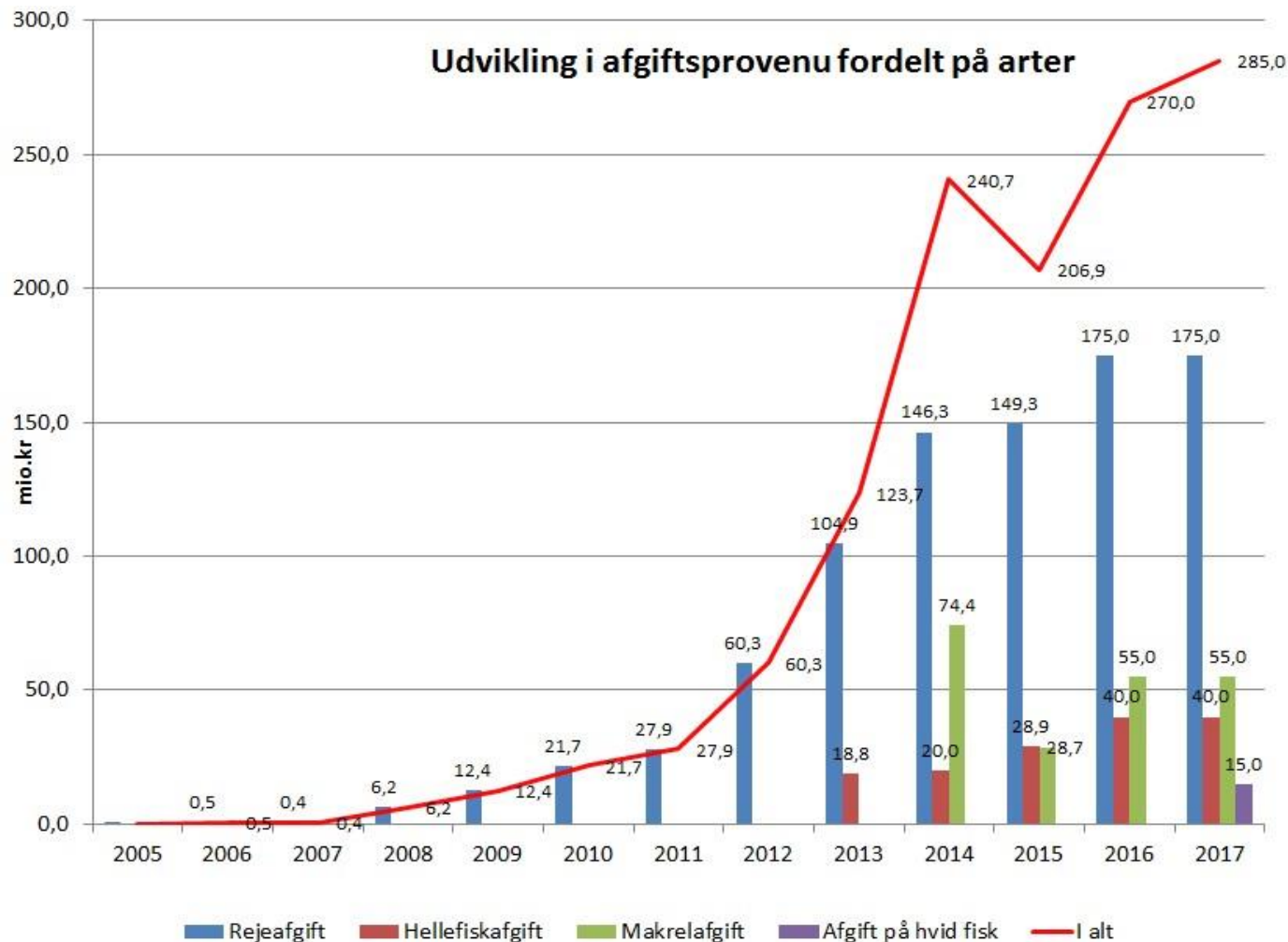
To tendenser: Indtil nu har der været faldende olie- og mineralpriser og beskeden investeringslyst (inkl. efterforskningsprojekter), men...

- **Svagt stigende efterspørgsel og priser** på mineraler, hvilket normalt giver forventning om øget investeringslyst (normalt en forsinket effekt på 1 år ift. prisstigninger), hvis tendensen fortsætter.
- **Gode projekter kører videre:**
 - True North Gems Greenland (søger investorer)
 - Hudson (søger investorer)
 - Ironbark (ansøgning forventes færdigforhandlet i efteråret 2016)
 - GME (ansøgning forventes til efteråret)
- **Hvad gør vi?**
 - Holder øje med marked og indgår dialog med investeringsmarked og efterforskningssselskaberne.
 - Fastholde interessen for Grønland ved markedsføring og møder med potentielle investorer.

Baggrund

Ressourcerenteafgifter – fiskeri

Holdbar økonomi

Holdbarheds- og vækstplan

- **Øge kvaliteten** i uddannelsessystem samt uddannelsesniveauret
- **Fremme vækst** og omstilling til en flerstrengt økonomi
- **Modernisering** af den offentlige sektor
- **Fremtidssikring** af velfærdsydelser og øget **selvforsørgelse**

Holdbar økonomi

Initiativer i forhold til Holdbarheds- og vækstplan (20.11.51)

Forventede aktivitetstal (i mio. kr.) – (minus er plus)

Effekter af reformtiltag	FFL2017	BO2018	BO2019	BO2020
Pensionsreform (faldende skatteindtægter)	5	45	56	67
Erhvervsbeskatningsreform (selskabsskat ned)	0	-5	-5	-10
Revision af afgifter og				
satsreguleringslov	0	-10	-15	-20
Skatte- og boligreform	0	-20	-88	-35
Socialreform	0	1	17	29
Afledte udgifter til IT og				
administration	3	3	3	1
I alt	8	14	-32	32

Holdbar økonomi

Reserve til nye initiativer – Holdbarheds- og vækstplan (20.11.70)

Reserve til nye initiativer (driftsbevilling) – (mio. kr.)

- Ny budgetlov
- Udgiftsanalyser
- Ny lov: støtte til børn
- Handicaptalsmand m/k
- Innovation i uddannelse
- Lærlinge/praktikanter
- Brobygning – unge

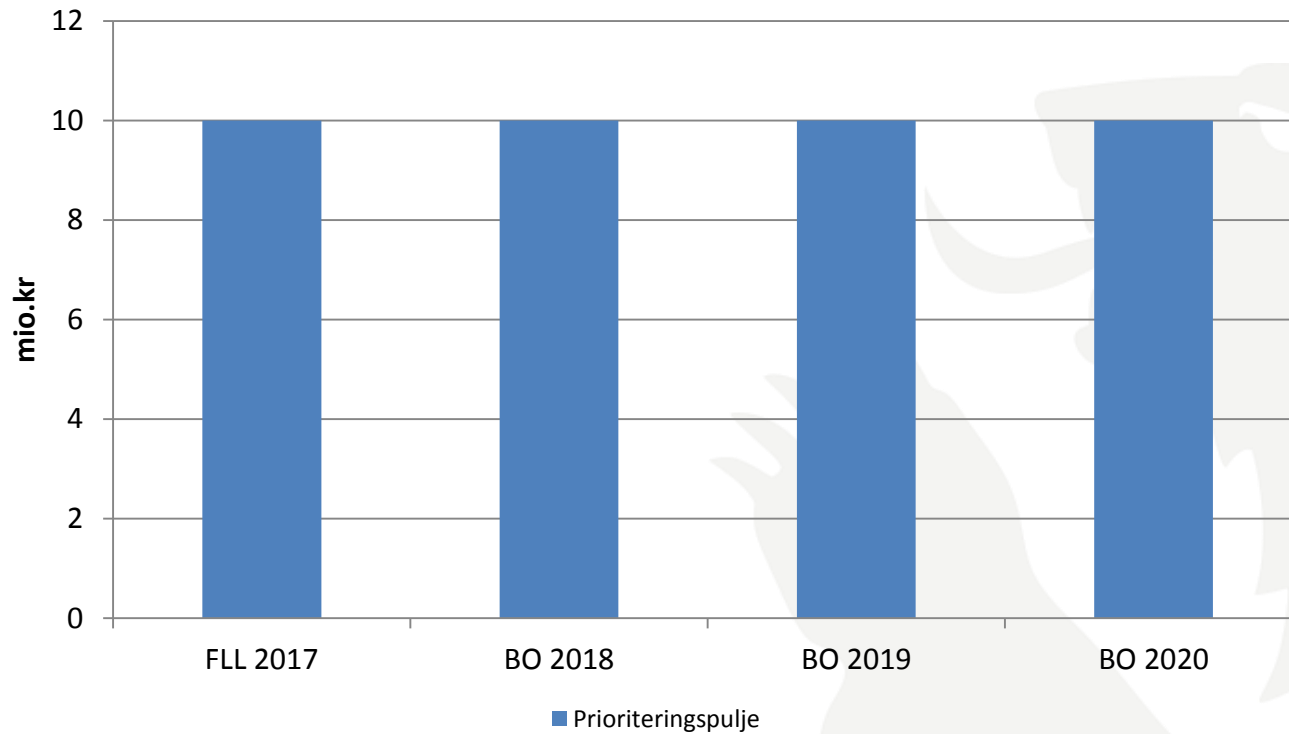
	FL 2016	FFL 2017	BO2018	BO2019	BO2020
Nettoudgift (i alt)	3,2	40,5	50,2	46,5	46,2

Holdbar økonomi

Prioriteringspulje (20.11.71)

Til forhandlingerne: 40 millioner kroner til økonomisk bæredygtige initiativer over fire år, som kan bidrage til at skabe vækst eller nedbringe udgiftspres

ANLÆGSINVESTERINGER

Offentlige investeringer skaber vækst

Anlægsprojekter, der påbegyndes i 2017 til 2020 (kr.):

	FFL 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
Total	702.400.000	675.000.000	684.000.000	675.000.000

Samlet:

- Afsættes flere midler til anlægsprojekter i perioden 2017 til 2020 end tidligere. Midlerne går til boliger, institutioner, og kollegier.

Gevinster:

- 1) **30-40 millioner højere end Finansloven 2016.** Mere beskæftigelse – lavere arbejdsløshed.
- 2) **Det afsatte beløb over årene er – mere eller mindre - identiske.** Bedre muligheder for virksomhederne til at planlægge, så de kan målrette indsatsen for at få tilknyttet lokalt arbejdskraft til projekterne. Og dermed også flere lærlinge/praktikanter.

ANLÆGSINVESTERINGER

Offentlige investeringer skaber vækst

Kollegiebyggerier:

Vi må erkende, at behovet for flere kollegier i fremtiden er større, end der er prioriteret i vores anlægsbudgetter. Det skyldes ikke mindst, at der kommer flere studerende på vores uddannelsesinstitutioner – og lærlinge/praktik-loven.

Derfor: Naalakkersuisut vil konkret vurdere, om der med fordel kan fremskaffes flere midler via nedenstående fremgangsmåder:

- Helt eller delvis privat finansiering
- Fondsfinansiering
- Eventuelle muligheder for omprioriteringer

ANLÆGSINVESTERINGER

Bedre anlægsplanlægning

- **Status for anlægssektorplaner**
 - For at fremme en bedre anlægsplanlægning er der igangsat udarbejdelse af sektorplaner på alle væsentlige områder, herunder på
 - Boligområdet
 - Infrastrukturområdet (havne, lufthavne og energi)
 - Uddannelsesområdet (skoler og skolehjem, kollegier og uddannelsesbygninger)
 - Sundheds-, social- og familieområdet (sundhed, ældre, handicap mv.)
 - Kultur (idrætshaller)
 - Erhverv (turismeanlæg)

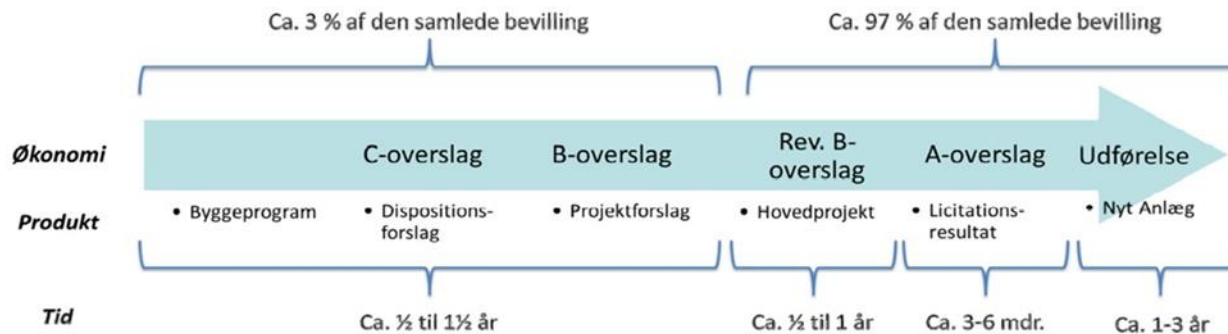
Planerne er færdige, i høring eller ved en opstartsfase, som typisk bygger på en tilstandsvurdering. Arbejdet er højt prioriteret og status præsenteres i Landsplanredegørelsen 2016

ANLÆGSINVESTETERINGER

Bedre anlægsplanlægning

- Ny 2-delt bevillingsproces vil forbedre afløbet fra Anlægs- og Renoveringsfonden, idet
 - der først optages en projekteringsbevilling, og
 - der på baggrund af licitation udmøntes bevillinger.

- Kontinuitet og langsigtet planlægning indenfor de enkelte sektorer.
- Ca. 5-8 % af årets bevilling anvendes til projektering og resten til udførelse af konkrete byggeprojekter på baggrund af en licitation.
- Hovedparten af midlerne på finansloven afsættes som puljebevillinger til de enkelte sektorer, ikke som enkeltprojekter med angivelse af stedkode.

ANLÆGSINVESTERINGER

Anlægspuljer (i mio. kr.)

Område (hovedkonto)	FFL 2017	BO 2018	BO 2019	BO 2020
Reserver (80)	0,5	5,0	5,0	5,0
It-systemer (82)	12,0	0,0	0,0	0,0
Sociale anliggender (83)	35,9	56,8	47,5	36,6
Uddannelse (84)	130,0	159,0	141,3	141,2
Erhverv (85)	9,0	9,5	9,5	9,5
Sundhedsvæsenet (86)	43,5	53,5	89,5	91,5
Boliger (87+89)	216,3	208,5	208,5	208,5
Infrastruktur (87)				
- Havne	28,2	27,7	27,7	27,7
- Lufthavne	15,0	15,0	15,0	15,0
Nukissiorfiit (89)	212,0	140,0	140,0	140,0
Total	702,4	675,0	684,0	675,0

ANLÆGSINVESTERINGER

Investeringer i (nye og længere) landingsbaner

- **Etablering af Kalaallit Airport:**
 - Bestyrelsen er sammensat
 - Deres opgave: at fremkomme med forslag til Naalakkersuisut, hvilke finansierings- og projekteringsformer der skal anvendes i forhold til de enkelte landingsbaneprojekter.
 - Længere landingsbaner: lavere pris – kortere transporttid. Uden tvivl en stor styrkelse af vores turisme-sektor.
 - Forventes færdig: 2018-20
 - **Opfordring til alle:** Lad KA få arbejdsro til at gøre deres arbejde. Tag debatten når de er færdige med deres arbejde. Vi har netop etableret KA for dels at få indført armslængdeprincippet – dels at få tilført de rette kompetencer til at forestå og fremme arbejdet.

11:47:38
10.08.2016

UPA/FM2016-20
Stullermærinna / 1. behandling

14:38
Randi V. Eyðsdóttir
Nágrá H. Nathanielsen

Skjalnúmer: Sjuga, Kommúni Næmmeráttarstjórnun
Málsgættun: Málsgættun Sjuga
Málsgættun: Málsgættun Sjuga
(Áhringisáhringur Áhringisáhringur Næmmeráttarstjórnun)

Forslag til frumvarðingur nr. 48 af öðru. ári 2016 um kommuáhringur og
Grænlands Sérstakuráhringur og reglugerðir.
(Næmmeráttarstjórnun for Fræmmer og Náttúru)

Fremgangsmåde

Invitation til forhandlinger

Parallelt med det eksisterende forløb af finanslovsforslaget:

- Invitation til partierne: første møde bliver medio august

OPFORDRING til partierne:

- Udgiftskrævende forslag bør indgå i finanslovsprocessen – og ikke behandles isoleret, men indgå i den samlede PRIORITERING.
- Vi budgetterer med overskud i 2017 – og over en fireårig periode er der balance på finanserne (overskud: 0,1 million kroner)

**Spørgsmål til
Forslag til Finansloven 2017**

